

КОНКУРС

ЭШҚЫУАР
ЧЕЛОВЕКДЕЛА*Сәлимиән БӘЗРЕТДИНОВ*

МАТУРЛЫҚ АЛИҢӘҮЕ

Ocherk

Эльвира Батырышина

Сихри гүзәллек, нәфислек, һылыгулыкт... Һәр кемде лә һокландыра, елкендерә, илһамландыра. Қашы қара, буйы зифа, гөл сәскәһе кеүек йәнгүзәлдәр ыласындей егеттәрзен йөрәгендә дәрт, илһам қабыза, илаһи өмөт уята:

Һин һандуғас булһаң, мин қарлуғас, Һайрашырыбыз икәү, яз булғас.

Эйе, матурлық — ул тәбиғәттен бөйөк тә, хозур за бүләге, илһам, ижад, хыял сығанағы. Йәнә матурлық — йәшәү йәме, кеше рухының гүзәллеге лә. Могайын, шуға ла кеше һәр сак гүзәллеккә һәм камиллыкта ынтылалыр.

Был фани донъяла катын-кызының һандуғастай нәфис, зауыкты, ир-егеттәрзен дә төс-киәфәте күркәм, күңелгә ятышлы булыуы якшы. Шул да хәкикәт: матур кеше генә — сәләмәт, сәләмәт кеше генә — матур. Шуға ла сәләмәт, матур итөү

бик тә изге эш. Быны бөтә нескәләгендә төшөнә ”Эстетик Д-Люкс” салон-клиниканың генераль директоры һәм баш табибы, беренсе категориялы табип-терапевт, Башкорт дәүләт медицина университетының Медицина тергезеү һәм курортология филми-тикшеренеү институты филми хөзмәткәре Эльвира Әлфир қызы Батырышина.

Фөмүмән, тәне haузың йәне haу икәнен үсмөр сағынан тойоп, белеп үсә ул. Инәһе, башкорт һылыуы, үз йәшенән күпкә йәш Зинфира Минһебай қызы ғұммере буйы санэпидемстанцияла әшләй. Атаһының тугандары Фәссәхетдин, Фәрит ағайзар за — haулық haғындалар. Зат-

нәсел һөнәрен дауам итеү уйы менән Эльвира Өфө қалаһындағы медицина йұнәлешендәге 35-се мектептә укый, ун дүрт йәшенән дауаханаларза санитарка булып эшләй. Латинса уқырға ойрәнә, қан да, майет тә күрә, бысрак та таζарта. Ауылда фельдшер булып эшләгән Динара еңгәһе уның күpte белеуенә хайран қала һәм Эльвираны табиатындағы уқырға өндәй. Ә Башорт дәүләт драма театры артистары Гүзәл апай менән Хәкимийән ағай Сәғитовтар сәнғәт институтына барырға димләй: "Һин матурның, һокланғышың. Нимәгә ул һинә ауырыуżар? Киләсәген — сәнғәт институты, сәхнә!" Мәгәр Эльвираның күңеле медицинаға тартыла. Мәктәптән шәфкәт туташы дипломы алып сыға һәм медицина институтына уқырға инә.

Язмыштыр инде, беренсе сентябрзә үк буласақ ире, үзе кеүек үк студент-медик Илшат Йәүзэт улы менән осраша. Дүртенсе курста өйләнешәләр, бишенсе курста бәпестәре донъяға килә. Икеһе лә тырышып укый, Илшат хирургия, Эльвира терапия буйынса маҳsusлаша. 1995 йылда институтты тамамлап, интенсив терапия буйынса интернатура үтә һәм 44-се поликлиникаға эшкә ебәрелә. Бында кардиолог, физиотерапевт һөнәрзәрен дә үзләштерә. Физиотерапевт буларак ауырыуżарзы дауалағанда һимереүзән, цеплюлиттан арынырға, йәшшәрергә лә булышлық итә. Йәне-тәнендә тикшеренеу сәме урғыған Эльвира, инде ике балалы әсә, тергеzeу медицинаһы һәм курортология кафедраһының клиник ординатураһына уқырға инә. Ауырыуżарзы дарыуызы, зарапың тәбиғи саралар: минераль һылуżар, шифалы батқақ, фитотерапия, талассотерапия, физиотерапия аппараттары, физкультура ярзамында һауықтырыу зиңенен биләй. Тергеzeу терапияһы картайыу менән көрәшергә, йыйырсығтарҙан, тимгелдәрзән һәм буй-һындағы, йөззәгә кәмселектәрзән арынырға булышлық иткән эстетик медицинаны ла үз әсенә ала. Дәрт-дарман, йәшәу сәме, кәйеф туранан-тура кешенең нисек күренеуенә лә бәйле.

Егерме беренсе быуатта, ижтимағи тормош, сәйәси, иктисади, социаль хәл, донъяға караш, мөнәсәбәт үзгәргән заманда, аралашыу, шәхси сифаттар ҙа башка. Құрмәккә лә, үрнәккә лә бар кешеләр, ыңғай тәုсир қалдырыған етәкселәр шөһрәтле. "Йөзө ниндәй — үзе шундай" тигән һығымта юктан яналмаған. Баһаңды, дәрәжәнде арттырыу өсөн үзенден төң-тиәфәтең тураһында ла үйлау фарыз. Қүзен, битең, сәсен, құлың, бөтә килбәтең күркәм булыу һәйбәт. Халық ақылынса ла, кешенең күркө — йөз.

Беззен заманда матурлық, һомғоллок, сәләмәтлек культина иғтибар көсәйзе. Бит-тәнден сағлығын һақлау, косметик саралар, гигиена, дауалау косметикаһы буйынса Эльвираға ла йыш мөрәжәғәт итәләр. Пациенттар йәш табипта шәхси косметик клиника асыу уйын тызузыра. Мәгәр ул япрак ярырға мәле етмәгән бөрө рәүешендә генә әле. Медицина фәндәре докторы, профессор Лира Тәлғәт қызы Филметдинова менән аралашыу, фекерләшкеу, хәзмәттәшлек итеү Эльвираның сәмен арттыра. Эльвира шуны ныклап төшөнә: тәнден, қан тамырзарының тону-

сын күтәреу матдәләр алмашыныуын якшырта, һөзөмтәлә байтак сирзәр сиғенә, сәләмәтлек нығый. Артық тән ауырлығын кәметкәндәр гипертония, панкреатит кеүек ауырыузаңан котола. Клиник ординатураны тамамлап, Эльвира үзенең белемен йәһәтерәк сырхаузаңзы һауыктырыуза файдаланырға теләй. Мәгәр бюджетка бәйле медицинала быны бойомға ашырыуы қыйын. Дауаханаларҙағы физиотерапия аппараттарының сифаты түбән, ә сит ил қорамалдары қиммәт.

Өфөләге ژур предприятиелар, фирмалар үз сәләмәтлек пункттарын аса баштай, заманса сит ил медицина қорамалдары һатып ала. Эльвира "Социнвестбанк" коммерция банкының һаулық пунктына етәкселек итә һәм медицина хәzmәтенең баш табибы булып китә. Ул эстетик медицина менән әүзәм шөғөлләнә, халық-ара симпозиумдарза, конференцияларза катнаша, Башкорстанда, Рәсәйде, сит илдәрзә тәбиғи факторҙар менән дауалау тәжрибәһен өйрәнә. Шунан құптәнге хыялын ғәмәлләштерергә керешә, "Эстетик Д-Люкс" косметология клиниканы белгестәре менән тығыз хәzmәттәшлек итә.

Мәскәүзә косметологтарың халық-ара конгресында катнашуу, Фәнни матурлық академиянында, күргәзмәлә булыу матурлық доңъяның қүк кабағын аскандай итә. Косметика күргәзмәһенең ун ике павильонында биш көн буйы йөрөп, бөтә нәмә менән ентекле танышкас, Эльвира "Эстетик Д-Люкс"ка эшкә күсә. Банктан кредит юллап, тукланыу ризыктары етештереу бизнесына ныклап тоторонған, "Пышка" предприятиеңин ойошторған Рәсимә Мусинанан "Люкс" бинаһын һатып ала. Эшмәкәрлеккә Мәскәүзә лицензия алыуға ла өлгәшә.

Банк структураны шарттарында медицина, фильм эш менән шөғөлләнеу үбик үк ирекле булмаһа, үзаллы "Эстетик Д-Люкс" салон-клиниканында ниәттәрзә, хыялдарзы тормошқа ашырыуға киң даирә асыла. Стаж ژур, бай тәжрибә тупланған. Алда — яңы үрзәр, яулайны бейеклектәр.

Симпозиумдарза ишеткәндәрзән, күргәзмәләрзә, салондарза күргәндәрзән сығып, Эльвира шуға төшөнә: уңыш қаҙаныу өсөн заманса ин якшы қорамалдар, косметик сарапалар булырға, үз шөғөлдәренең осталары әшләргә тейеш. Шуға ла ул йәнә Мәскәүгә юллана, халық-ара фирмалар, һаулық наукау министрлығы менән бәйләнешкә инә. Тәүәккәллек, ныкышмалылық һөзөмтәһендә "Д-Люкс" салон-клиниканы япон косметик линияны, итальян ультратаяуыш, француз хромотерапия аппараттары, швед тренажерҙары менән ыйназландырыла.

Косметология буйынса маҳсуслашыу өсөн табиптар Мәскәүгә, Санкт-Петербургка укырға ебәрелә. Юлия Фәббэсова, Флорида Давыдова эстетик медицинала мезотерапия, тән тукымаларын биостимуллаштыру методтары, тире ауырыузы косметологияны, ыйырысықтарзы төзәтеүен хирургик булмаган алымдары буйынса укып, диплом алып қайта. Санкт-Петербург медицина академияның дерматовенерология кафедраны "Эстетик Д-Люкс" салон-клиниканына сертификат бирә. Фөмүмән, клиниканың бөтә төр эшмәкәрлекенә медицина лицензияны бар: терапия, физиотерапия, мануаль терапия, дерматовенерология, массаж, дауалау

физкультураны, косметология... Клиенттарзы юары квалификациялы белгестәр: физиотерапевт, дерматокосметологтар, мануаль терапия табибы, массажистар, тренер, парикмахерзар, визажист, маникюр, педикюр, эпилияция буйынса белгестәр хеziмәтләндөрә.

Матурлык hәм сәләмәтлек нарайы "Д-Люкс"ка килеп ингәс, нәфис боролмалы мәрмәр күтәрмәнән үргә күтәреләһен. Алдында хикмәтле донъя, йылы хистәр уяткан сәнгәт күренештәре асыла: флоранж стилендәге бизәлеш, гәл-сәскәләр, затлы йыһаздар... Берәүзәр уңайлы, йомшак урындыктарга һыйынып, мода журналдарын карай, икенселәр шифалы сәй, һут, кислородлы коктейль, кәһүә эсә. Илгәзәк қыз "Лидо" ресторанынан теленде йоторлук тәмлекәстәр, салаттар тәждим итә. "Ожмах"тың бер һылыуы яғымлы тауыш менән ниндәй им-дауа кәрәклеген һораша. Эйткәндәй, хозур бизәлеш, дизайн — үзе лә хур қызылай гүзәл Эльвираның хыял, ижад балкышы.

"Эстетик Д-Люкс"та процедуralар күп төрле: сәләмәтлек, тән hәм йән, матурлык өсөн дә. Эльвира һылыу үзе мәғәнәле hәм образлы итеп эйткәненсә, "Д-Люкс" — ул Көнсығыш эстетикаһы, Көнбайыш гармонияһы! Карапыз, күрегез, тип, им-дауа, матурлык донъяһы менән мине лә ентекләп таныштырзылар.

— Инфра-кызыл кабина — XXI быуат мөғжизәһе, кеше организмына өс төрле йоғонто яһай, — тип, мөғжизәнең асылын аңлаты баш табип. — Һауыктырыу йәһәтенән байтак хроник ауырыузаrzы дауалауга килешә, спорт йүнәleshendә ярыштар алдынан мускулдарзы қыzzырыу өсөн қулланыла, организмды шлактарзан, токсиндарзан таҗарта, тән ауырлығын кәметә, яра-йәрәхәттәрзен эзәмтәләрен йәһәтерәк бөтөрә, реабилитация осорон тиzlәтә; косметик тәъсире лә якшы: тәнгә сәләмәт төс бирә, тире күзгәнәстәрен таҗарта, шымарты, тығызландыра. Фөмүмән, инфра-кызыл кабиналағы сеанс целлюлиттан котолдора, косметик процедуralарзы, массажды, тренажерзарза шөғөлләнеүze hөzәмтәләрәк итә.

— Ысынлап та мөғжизәле икән инфра-кызыл кабина. Пациенттарығыз hөйләүенсә, осталарығыз яһаган массаждар ҙа ғәжәп, ис қиткес якшы тәъсир итә. Уларза ла Көнсығыш эстетикаһы, Көнбайыш гармонияһы күзаллана.

— Тап шулай. Япон, қытай, европа массаждары, испан SPA-массажы, асыл таштар менән испан терапияһы, ароматерапия, Сцен Тао таштары менән стреска ҡаршы массаж, целлюлитка ҡаршы массаж, вакуумлы массаж, гидромассаж, цигун гимнастикаһы һаулык өсөн бик файдалы.

Эльвира һылыу hөйләгәндәр, Һомайгоштай, күңелдәрзе арбағыс серле hәм хозур донъяға эйзәне. Сцен Тао — Ахен (Германия) базальт таштары ярзамында һауыктырыузың hәм энергетиканы тергезеүзен боронфо алымы. Үның йоғонтоһонда кире энергия кешенән тулкын һымак сайпыла. Қытай массажы европа массажынан үзенең йомшаклығы, яй ғына эзмә-эзлекле эшләнеше менән айырыла. Ытуу-һылау, һыйпау, хәрәкәттәрзен

налмақлығы һәм еңеллеге үз ыңғайына акрынлап организмды гармоник хәлгә килтерә, матдәләр алмашыу процесын өүзәмләштерә. Тәндәң бөтә мускулдарын құзғаткан комплекслы массаж бигерәк тә эффектты. Тай Чженъ Фэй классик қытай мәктәбенә, уның төп йүнәлештәре булған медицина һәм психологияға ярашлы рәүештә, Қөнсығыш масажы сеанстары хуш ес аңқыған, талғын ғына моң таралған, шәмдәр янып торған бүлмәлә үткәрелә.

Шуның күңелгә ятышлы: дауалау, һауыктырыу, йәшәртеү процедуralары тәбиғи сараларға нигезләнгән. Кешенең һаулығы күп осракта ниндәй һыу қулланыуга нык бәйле. Латинсанан Sanities per aqua, йәғни SPA беззенсә "һыу менән дауалау" тигәнде аңлатады. Шуға ла гидромассаж ваннаһын бик теләп алалар. Билдәләнгән температуралы һәм бағымлы һызуы тәндәң айырым урындарына, нәктәләренә йүнәлтеп, гидромассаж яһала. Ул минераль тоzzар, хуш есле майзар менән байыктырылған. Уның йоғонтоһонда матдәләр алмашыныуы якшыра, шлактар сыға, тире құзғенәстәре минераль элементтар менән тулылана. Унан һуң ылымыктарға, Германиянан, Американан килтерелгән шифалы батқакка уранырға, "Сүл эсehe" процедураһы тәүсирен тойорға мөмкин. Киләсәктә Красноусольск шифалы батқағын да қулланасактар. Бындай дауалау һөзөмтәһендә үзенде яңы тыуған бәпестәй еңел вә ирекле, йәнә үән һәм тән тантанаһын тояһын.

— Хәзәр донъяла тәбиғәткә қайтыу, тәбиғи факторзар, заарың саралар менән дауалау популяряр. Без ҙә ошо йүнәлештә эшләйбез: гәлсәр, малахит, базальт, йәшмә, үләндәр менән, һыу менән массаж; ылымық, шифалы батқак менән урау; Қөнсығыш бейеүзәре, аэробика, гимнастика... — Үз эшенә мөкиббән Эльвира хисләнеп һөйләй. — Был тәңгәлдә эшмәкәрлекте кинәйтеү өсөн яңы матурлық һәм сәләмәтлек йортота төзөргә ниәтләнбез. Унда минераль һыулы бассейн, япон, марокко мунсалары ла буласақ.

Ямғыр ерзе, тәбиғәтте йәшәрткән кеүек, тәбиғи матдәләр кешене йәшәртә. "Эстетик Д-Люкс"та дингез ылымыктары менән тәnde таҗарттыу (пилинг) тириләге үлгән құзәнәктәрзә, бысректы бөтөрә, токсиндарзы сығара, тирене шымарта, минералдар менән байыта. Клиникала үзенә яраклы башка төр пилинг та янатырға мөмкин: емеш кислоталары, ультратаяуыш, ретиноид пилингтары, лимфодренаж, ионофорез, хромотерапия, пирсинг, макияж...

Тиренең тәбиғи картайыуы менән көрәшеү, йөззә йәшәртеү, мускулдарзы нығытыу, иммунитетын якшыртуу өсөн косметологик клиника югары сифатлы органик матдәләр (ферментлы косметика) қулланыла. Айырыуса йөззә йәшәртеү ысулы — мезотерапияның мөмкинлек тәре кин һәм һөзөмтәле. "Эстетик Д-Люкс"та проблемалы тирене, целлюлитты дауаларға, сабыртмаларзан, тимгелдәрзән, йыйырысқтарзан арынырға, йөз формаһын үзгәртергә мөмкин. Маңлайзағы, құз тирәнендәгे, биттәге йыйырысқтарзы бөтөрөү өсөн косметик саралар за, донъя-

ла иң эффектлы һаналған дауалау процедуralары, инъекциялар, прививкалар үзән файдаланыла. Дауалау программалары кешенең йәшенә, тәненең торошона ярашлы башкарыла. Клиниканан җатын-кыззар ғына түгел, ир-егеттәр үзән йәшәреп, кәйефтәре күтәрелеп, қөзрәтләнеп сыйга. Айырыуса популяр артистар, йырсылар, Башкортостан телевидениеның журналистары.

“Эстетик Д-Люкс”тың Мәскәүзә, Японияла уқып жайткан белгестәре классик косметик процедураларзы ла, косметология буйынса ин яны қазаныштарзы ла тәкдим итә. Нормаль, коро, майлы, пигментлы типтағы тиреләр өсөн төрлө программалар төзөлгән. Профессиональ япон косметиканың файдаланыла. Әүзөм ингредиенттар тири катламда-рына үтеп инеп, күзәнәктәрзе эшкәртә һәм тергеҙә. Заманса аппараттарза форез, миолифтинг, ультрататауыш менән таζартыу үткәрәләр, стрессты, психик көсөргәнеште (релаксация) алалар.

Ир-егеттәр клиникаға сәс койолоу, пеләшләнеү, тирем ауырыуы айканлы йыш мөрәжәфәт итә. Ентекле тикшеренү, консультация үткәндән нүң "АМД" лабораторияны (АКШ) методикаһы буйынса дауалашу курсы башланы. Әйткәндәй, "АМД" селтәренен Урал регионында берзән-бер филиалы Өфөлә, "Эстетик Д-Люкс" салон-клиникаһындағына. Тамам пеләшләнеүзән котолған, қабарып торған сәстәрен койолуузан нақлап алып қалған ирзәрҙән шатлығының, табиптарға рәхмәтенен сүгө юк.

Клиникала фәкәт профессиональ косметика, мәсәлән, йәш киәфәтлекте, сырайлықты, гүзәллекте, нәфислекте нақлау сәнгәте вә белеме тәрән танып беленгән Японияла, Кояш қалккан илдең курсаулықтарында үскән үсентеләр һығымсаларынан яһалған препараттар, кремдар файдаланыла. Япония, Германия, Америка косметикаһын Мәскәүзән дайими рәүештә Эльвираның инәһе Зинфира апай ебәреп тора. Мәскәүзә төрле яңылық, белешмә-мәғлүмәт алышылыш матурлық, сәләмәтлек институттары, косметика индустрияһы бар.

“Д-Люкс”та тире асты майынан арыныу, һомфоллок, фигураны моделләштереү һәм коррекциялау заманса ысулдар менән бойомга аша. Һомфол фигураны наклау — һәр катын-кызың хыялды. Клиникала “Йәшел кофе”, “Марокко коконы”, “Нет өстө менән карамель һәм ер еләге” SPA-программалары — нәфис буй-һын саралары. Быға цигун гимнастикаһы, уникаль швед тренажерҙары менән йыһазландырылған залда шөғөлләнеу ҙә булышлық итә. Улар фәждәп йоғонтоло. Қәзимге тренажерҙардан айырмалы рәүештә, был тренажерҙарҙа шөғөлләнгәндә бөтә мускулдар хәрәкәткә килә. Шунлыктан қысқа вакытта мускулдар үсешә, артык май катламдары бөтә. Қөсөргәнешле эштән һәм хәлдән һүн язылырға, үзенде ирken тойорға мөмкин. Германия фирмаһы велотренажеры һәм йүгереү юлы бик тә үзенсәлекле. Компьютерҙарында инструктор ярзамында дистанцияны, урындың рельефын программалаштырырға, пульс буйынса шөғөлләнеу вакытын, күпме көс налызуы билдәләргә була.

"Эстетик Д-Люкс" салон-клиникаһында күптәр үззәренең қабатланмаң образын, стилен, гармонияның таба, һомғол, һойкөмлө, һокланғыс кешегө әйләнө. Быға маникюр, педикюр оңталары, визажистар, "Wella", "Loreal", "Dolores", "Sebastian" кеңек шөһрәтле студияларза профессиональ кимәлен күтәргән парикмахер-стилистар ҙа булышлык итә. Улар — Рәсәй чемпионаттарында, "Ат алтын", "Алтын подиум", "Алтын кайсы", "Алтын тарақ" конкурстарында Гран-при яулаусылар, еңеүселәр, премияларға һәм дипломдарға лайык булыусылар. Сәстәрзә иһә ының, перламутр балкышы, "Луо Колор" гүзәллеге! Модалы прическалар, "Олива", "Сакура", "Нибелгән нур", "Йыһан тәрәнлеге" кеңек буяу ысулдары катын-кыżзы һокланғыс итә. Образлы итеп әйткәндә, алиһәләр "Эстетик Д-Люкс"та тыуа. Эльвира һылыу үзе "Матурлық" номинацияны буыйынса "Триумф—2004" конкурсы лауреаты, Башкортостан Республиканы Хөкүмәтенең почетлы дипломына, Өфө қала хакимиәтенең киммәтле призына лайык булыусы.

Хәзәр "Эстетик Д-Люкс" салон-клиникаһы Өфөлә генә түгел, бөтә Урал регионында иң якшы салон. Уның иң оңта стилистары 2004 йылда Сочи қалаһында сәсте буязың яңы "Фристайл" технологияның күрһәтте һәм Рәсәйзән парикмахер сәнғәтен үстерепүгә тос өлөш индергәне өсөн почетлы сертификат менән бүләкләнде. Дәрәжәһе күтәрелгәндән күтәрелә, бәсә арткандан арта уның. Салон-клиникала немец делегацияһы булды. Парикмахер сәнғәте буыйынса немец экспертары ассоциацияны вәкиле "Эстетик Д-Люкс"тың донъя стандарттарына ярашлы аппараттар, қорамалдар менән йыназланышын, европаса бизәлешен, хәзмәтләндерепүзен якшы сифатын, оңталарының югары профессиональ кимәлен билдәләнә. Тағы ла бер ژур қыуаныс — "Д-Люкс" Рәсәйзән иң якшы салондарының халық-ара SP-клубына кабул ителде. Эстетик медицина иһә фән булып танылып, Башкорт дәүләт медицина университетында табиптарзы уқытыу программаһына өстәмә курс итеп индерелә. Эльвира Батыршина үзе иһә эш араһында кандидатлық диссертацияның язып тамамлай.

"Д-Люкс"тың әшмәкәрлек даирәһе киң. Уның укуы үзәге-студияһы республикабыз қалаларының матурлық салондары өсөн белгестәр әзәрләй. Укуы үзәген тамамлаусылар "Время красоты", "Волшебница", "Лаванда", "Лик" кеңек билдәле салондарза эшләй. Салон-клиникала хозурлығка һокланып йөрөгәндә Эльвира һылыу: "Беззәң һөнәр — гүзәллек ижад итөү. Талантлыбыззы, йөрәгебез, кулдарыбыз йылының кешеләргә бирәбез, йәндәренә һәм тәндәренә тулы гармония алырға ярзам итәбез", — тип ихлас йылмайзы. Уның йылмайынан донъя тағы ла матурайып киткәндәй тойолдо.

"Эстетик Д-Люкс" салон-клиникаһы "Гәлсәр һандуғас" республика йыр конкурсының бағымсыны ла икән. Эльвира һылыу үзе лә гүзәллек донъяһы алиһәһе, ожмах һандуғасы һәм қарлуғасы кеңек. Матур, нәфис, нәзәкәтле, һойкөмлө, эшһөйәр...